

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Siblu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din cauza ss. serbători Nru cel mai de aproape va apăre Joi în 20 Maiu (1 Iunie).

Nr. 1792.

Cerculariu

cătră toate oficiile protopresbiterale, ca inspectorate tractuale de scoale.

Din conspectele statistice pe anul 1881 se arată că pe lângă toate ordinațiunile emanate din partea acestui consistoriu de un șir de ani încoace în cestiunea depunerii esamenelor de cualificațiune învățătorești, numărul învățătorilor fără de acel esamen e cu mult mai mare, decât, cum ar corespunde legilor din vigoare și ar pretinde interesele învățământului public popular. Împregiurarea aceasta a devenit chiar periculoasă pentru însași existența scoalelor noastre populare prin aceea, că înaltul regim al țerei s'a aflat îndemnat a enuncia: că de aici încolo acele scoale populare confesionale, la cari funcționează învățători fără esamen de cualificațiune se se privească și trateze din partea organelor politice ca scoale necorespunzătoare articolului de lege XXXVIII din anul 1868.

În urma acestor și în sensul concludusii sinodului archidieceșan din ședința dela 12 Aprile a. c. se ordina precum urmează:

1. Toți învățătorii fără atestat de cualificațiune aplicați la scoalele noastre populare dela 5 Decemvre st. n. 1868 până la finea anului scolastic 1881, au a depune cu finea anului curente scolastic esamenul de cualificațiune învățătoreșc în seminariul Andreian din Sibiu.

2. Acei învățători, cari nu vor corespunde acestei datorințe, nici vor putea legitima neîmplinirea aceea prin cause foarte grave documentate cu acte oficiale, se vor privi ca repășiți dela postul ce l ocupă.

3. Pentru ca comunele bisericesci la a căror scoale funcționează de present învățători fără esamen de cualifi-

cațiune învățătoreșc, se aibă timp de ajuns pentru escrierea de concurs și alegerea de învățători pe anul viitor scolastic, se defige pentru acest cas special un termin esttraordinar pe zilele dela 9/21 până la 13/25 Iuniu a. c.

4. Învățătorii, cari vor documenta sărăcia lor, vor fi dispensați dela solvirea tacei esaminale; ear' acelora, cari din cauza absolutei sărăcii nu sunt în stare a suporta spesele de călătorie depunând cu succes bun esamenul, consistoriul le va încuviința după putință ajutoare din mijlocele archidieceșane.

5. Cererile pentru admitere la depunerea esamenului sînt a se așterne consistoriului până la 30 Maiu st. v. și au să fie instruite pe lângă cele prescise în regulamentul sinodal dela 1873 cu un certificat dela oficiul concerninte parochial, în care să se arate: a) suma salariului anual al învățătorului; b) numărul membrilor familiei (a pruncilor) aceluia; c) cea mai deaproape stațiune a călei ferate, dela care respectivul învățătoriu poate pleca spre Sibiu.

Spre executarea acestei ordinațiuni tit. Dta vei intima în termin de trei zile dela primire câte un exemplariu din acest cerculariu învățătorilor tractuali consemnați în conspectul alăturat sub 7. și vei reașterne încoace în alt termin de 3 zile certificatele de primire, ce să află în formă de coupon la capetul cerculariului.

Sibiu, din ședința consistoriului archidieceșan țiuntă la 11 Maiu, 1882.

Pentru Escelenția Sa Domnul Archiepiscop și Metropolit:

Nicolau Popea m. p.,

archimandrit și vicariu archiepiscopesc.

Românii din Ungaria.

II.

Înainte de a trata cu numeri, premitem, că dintre staturile care sînt puteri mari și la care se provoacă cu predilecțiune foile maghiare când scriu despre raporturile interne din-

tre naționalitățile Ungariei, ne vom servi de puterea care tratatului nostru este mai puțin favorabilă, de Anglia, sau mai exact, de regatul unit al Britaniei-Mari (Anglia, Scoția și Irlanda sa Hibernia). Din atitudinea foilor maghiare, atât în rubricile politice cât și în partea beletristică, se vede că le place mult a asemena Ungaria cu Britania-Mare. Și aci rasa de căpetenie e cea engleză, ca și în Ungaria cea maghiară. Precum în Britania-Mare limba engleză este normativă așa dar și în Ungaria trebuie să fie cea maghiară exclusivă.

Facem abstracțiune dela dezvoltarea istorică a regatului unit al Britaniei-Mari și dela împregiurările celelalte ale acestei dezvoltări, care, afară de rasele domnitoare, n'au nimic în ce se asamene și luăm numai raportul numeric. În Britania-Mare sînt 21,830,528 Englezi, 3,925,000 Scoți și 6,087,067 Irlandezi.

Raportul numeric este dară 21 față cu 9 dacă socotim pe Scoții cari sînt engleziți de osebi, sau 24 față cu 6 dacă adaugem pe Scoți la Englezi; sau vre-o 24 milioane rasă domnitoare și 6 milioane de Irlandezi, cari se luptă încă pentru a căștiga pozițiunea egală cu ceilalți locuitori ai regatului unit.

De Francia, Italia și chiar de Germania nu poate fi aici vorba, de oarece raporturile numerice ale Francesilor în Francia etc. sînt atât de copleșitoare față cu elementele care nu aparțin rasei domnitoare din acele staturi, încât aceste din urmă dispar tocmai ca cele 20 de mii de Ciangăi între 5 milioane ale României.

După această escursiune scurtă ne întoarcem la noi în — Ungaria.

Las' că la noi în Ungaria Maghiarii nu sînt promovatorii unui comerț colosal sau a unei industrii gigantice cu care să stăpânească piațele mai de pe întreagă fața pământului; nu au deșteritatea de a întemeia, colonii mari în continente îndepărtate; nu au nici o literatură așa bogată și o limbă res-

pândită mai mult decât ori care alta din câte se vorbesc pe fața pământului, dar pe lângă toate aceste Maghiarii mai sînt foarte inferiori față cu numărul celorlalte naționalități.

La sfârșitul anului 1880 populațiunea Ungariei împreună cu Croația era 15,695,206 locuitori.

Fața cu tendența de maghiarisare este cu anevoie a spune apriat, căți dintre acești locuitori sînt de cutare sau cutare naționalitate. Tendența maghiarisătoare a contribuit mult la încurcarea raportului numeric între naționalități. Organele însărcinate cu conscripțiunea din urmă (1880) au creșut că fac un serviciu patriotic dacă vor întogmi lucrurile astfel ca rubrica *Maghiarilor* să fie cât se poate de favorabilă. Au ciugulit dela toate naționalitățile, mai mult, mai puțin, în favorul numeric al Maghiarilor, afară de ce s'a putut acuire pe calea maghiarisării numelor.

Cu toate aceste raportul numeric în țerele coroanei unguresci după date oficiale ar fi: Maghiari 5,874,500, Români 2,696,000, Croato-Serbi 2,496,000, Nemți 2,068,500, Slovaci 1,848,200 și Ruteni 460,000.

Rasa domnitoare este dar, cu toate numărările oficiale, mai numai pe jumătate față cu ceealaltă populațiune. Sînt deci numai majorități și minorități relative în Ungaria și seculul egalei îndreptățiri, credem că nu admite pentru nici o majoritate relativă privilegiul de a absorbi minoritățile relative pe cale oficială.

Dacă naționalitățile stăruiesc pe lângă dreptul lor de existență n'ar trebui se pună pe nimenea în mirare, dar nici se supere pe nimenea. Firea statului Ungariei este de mai multe naționalități și dacă este așa, pentru ce nu ar pute trăi toate împreună precum trăiesc în Elveția Nemții, Francesii și Italianii împreună; precum trăiesc în Belgiu Francesii și Flandrii împreună?

Încât ne privesce pe noi Români, apoi ar trebui se scie conlocuitorii

FOIȚA.

Vasile Conta.

În ziua de 21 Aprile 1882 a murit în Bucuresci Vasile Conta, unul din cei mai activi colaboratori ai „Conv. lit.” El s'a născut în satul Ghindăoanii din județul Neamțul, în 15 Noemvre 1845, a murit prin urmare cu mult înaintea vremii: în vârstă abia de 37 ani. Viața lui Conta a fost îndestul de liniscită. Studiele liceale începute în Iași și, din deosebite împregiurări, lung timp întrerupte le seversă tot în Iași. Deosebindu-se foarte mult în clasele superioare ale liceului, o societate privată (*Fétu-Pogor*) ce se instituisse anume pentru a trimite pe socoteala sa tineri cu talent în străinătate, dădu o bursă și lui Conta spre a învăța comerțul în Belgiu. Dar în curând el perdu ori

ce plăcere pentru aceste studii practice și se puse să învețe jurisprudența. Paralel însă cu această știință, ceea ce avea pentru Conta mai multă atracție erau noiele teorii filosofice ale lui Darwin și Spencer, de care se ocupa cu deosebită plăcere. Întorcându-se în țeară în anul 1873, cu titlul de doctor în drept, el deveni profesor de drept civil la universitatea din Iași, după un strălucit concurs. De atunci el se ocupa cu jurisprudența și cu filosofia și de sigur mai mult încă cu această din urmă știință, decât cu cea dintăiu, căci scrierile sale juridice au ramas toate în stare de proiect, pe când cele filosofice, căpătând o formă definitivă, au fost publicate. V. Conta este autorul *Teoriei fatalismului* („Conv. lit.” 1877/78 și 1878/79) al *Teoriei Ondulațiunii Universale* („C. Lit.” 1876/77 și 1877/78) și al *Încercărilor de Metafizică Materialistă*, („C. Lit.” 1879/80). Pe această din urmă scriere însă nu a seversă-o. Operele lui Vasile Conta sînt toate interesante. Adept al teoriilor moderne, el se ține de filosofia pozitivistă și toate scrie-

rile sale, în care se găsesc și idei fundamentale originale, sînt ramure ale trunchiului pozitivist, în giurul căruia se grupează astăzi așa de mulți discipuli. Stilul lui Conta este limpede, logic, curgător. Nici o singură frasă de declamațiune nu se va găsi în cărțile sale. Limba s'a este curată și, pe cât se poate într'o materie atât de grea, lipsită de neologisme. Cu toate acestea el a fost mai mult apretuit în străinătate decât în patrie. Despre teoria fatalismului, tradusă de el însuși în limba franceză și publicată la Paris, s'au scris numeroase dări de samă în publicațiunile periodice pentru filosofie din Francia, Belgiu și Germania și chiar acei care-l criticau cu mai multă asprime, îl priveau ca pe un autor original ce merită luarea aminte a lumii culte. — Anul 1879, în care trebuia să se revisuiască articolul din Constituțiunea română relativ la drepturile străinilor și Evreilor, împinse și pe Conta în mișcarea politică. Energie protivnic al dării drepturilor la Evrei, el fu ales deputat de orașul Iași și, abia intrat în adunare,

subscrise, împreună cu alți căți-va reprezentanți propunerea dlui N. Blaremberg de a nu se revisui constituțiunea. Apoi se deosebi prin discursurile ce pronunță la tribună în cestiunea Evreilor. După ce se sfârși această însemnată cestiune, Conta trecu în partidul guvernamental, deveni în curând ministru al instrucțiunei publice și presentă un proiect de lege care schimba cu totul bazele învățământului public în România. Însă acest proiect, displăcând representațiunii naționale, Conta se retrase din guvern și fu numit judecătoriu la curtea de casație și justiție.

Pe când era ministru multe sale ocupațiuni, nesfârșitele sbuciumări și mai ales intrigile care se grămădesc tot-deauna în giurul puterii, aprinseră mai tare boala de piept de care suferea încă din vremea studiilor și anul cel din urmă al lui Conta nu a fost decât o lungă suferință. El petrecu o parte din iarnă în Italia, dar se întoarse în primăvara acestui an așa de slab, încât preste câteva săptămâni încetă din viață.

maghiari că noi sîntem în Ungaria a doua naționalitate după cea maghiară și așa dacă ținem la dreptul de existență, o facem cu același drept cu care țin și ei la a lor. Pentru aceea însă că vrem se rămânem ceea ce sîntem, adică Români, nu ne-au întrecut și nu ne vor întrece nici odată în patriotism. Ear dacă vre odată am fost în contra lor, nu a fost cauza patriotismul cel reu al nostru, ci temerea de periclitarea existenței noastre prin revna cea mare a lor de a ne desnaționalisa.

După noi, acei Maghiari, cari lucră cu atîta zel pentru desnaționalizarea naționalităților, sînt rîi politici. Ei ignorează nu numai raportul numeric care este în defavorul politicii de desnaționalizare, dar perd din vedere și alte împregiurări, care stau în legătură strînsă cu acel raport. Ei bine, în staturile în care fragmente mai mici își perd naționalitatea, procesul acesta nu se face pe cale oficială, ci se face de sine. Minoritățile de $\frac{1}{3}$ % și $\frac{1}{5}$ % caută ele singure asimilarea cu naționalitatea domnitoare, sau de și nu o caută, vine ea de sine cu timpul. De altă parte, rasa domtoare în raporturi ca cele atinse sînt în stare a mistui fragmentele asimilate. Dar ca o naționalitate de 5 milioane se asimileze 9 milioane, și mai ales în împregiurările etnografice și geografice în care se află naționalitățile Ungariei, este preste puțință.

Ar trebui ca Ungaria, cel puțin 150 de ani, să se închidă cu ziduri chinezesci, prin care să nu poată străbate nici o ființă din afară și chiar și atunci ar fi o operațiune cutezată încercarea unei asimilări în dimensiuni așa de disproportionate.

Din fericire pentru naționalități și nefericire pentru ideea nefericită a maghiarisării, Ungaria nu este nici absolut independentă, de oare ce prin pactul dela 1867 soarta ei este legată de partea cealaltă a monarhiei, care a luat un nume provisoriu *Cislaitania*. Acolo raportul numeric între naționalitățile diverse măi în aceleși proporțiuni, este cam același ca și în „Translaitania” noastră. Dar acolo, și pe aceasta trebuie să punem accentul, naționalitățile sînt mai mult considerate, cu toate că elementul nemțesc are mai multe și mai mari titluri de asimilarea altor naționalități. Nemții sînt o rasă dintre cele covârșitoare în Europa, au o cultură superioară chiar și culturi june unguresci, au o literatură mare, colosală am pute dice, și în Cislaitania are, pe lîngă toate aceste, și majoritatea relativă. Nemții însă nu fac ceea ce face naționalitatea maghiară.

În anul 1873, când se înturnase în țară el deveni un membru foarte activ al societății literare „Junimea” din Iași, pentru care avusese o simpatie ascunsă încă din vremea când era școlar la liceul național. De pe atunci el trimisese câteva încercări poetice sub semnate cu inițialele sale și va fi interesant pentru public de a ști că autorul unei poezioare, publicată în anul I al revistei noastre este acelaș Conta care mulți ani mai târziu trebuia să îmbogățească coloanele *Covorbirilor Literare* cu teoriile sale filosofice. Poeziara (vol. I, p. 315) este intitulată: *Viața și este de sigur caracteristică pentru viitorul autor al Matesificei Materialiste.*

Vieța.

Simțim timpul cum se scurge
Cum torentu-i pe pământ
Tot restoarță și distruge.
Timpul curge
Viața fuge,
Și cu această suspinare
Ne terește la mormînt:
O! Nimic! Cât ești de mare!
Vasile Conta avea o inimă bună
și o față plăcută și blîndă care că-

Împregiurarea aceasta ar trebui să și o noteze bine politicii maghiari și se ia învățatură din trînsa.

Nemții nu sînt avisați la simpatia naționalităților conlocuitoare precum sînt Maghiarii. Pe ei îi invită imperiul cel puternic al Germaniei, care când și-ar deschide brațele ca să-i primească, ar fi în stare fără mari opintiri a mistui cele 5—6 milioane de Cechi și Sloveni, cari le-ar sta în cale. Și vre o 50 milioane de Nemți n'ar avea tocmai mari greutăți de a cutropi vre o 5—6 milioane de Slavi.

Din contră Maghiarii sînt avisați la simpatia naționalităților ce i încungiură. 5, se dicem 6 milioane de Maghiari, ar trebui se umble ca cu un ou roșu cu naționalitățile cei încungioară. Ar trebui să nu vorbească ca din pod cu naționalitățile, mai sumeți decît Englezii cu Irii lor. Se vede că ei nu cunosc nici geografia patriei lor, nici raporturile etnografice din trînsa. Înainte de toate, ce am mai atins, Ungaria nu e cu totul independentă, mai departe nu e nici izolată ca Britania - Mare de mări. În mijlocul cîmpului, pe șesuri întinse și deschise, sînt la olaltă abia 4 milioane. Dar și masa aceasta compactă este împetritată de un milion de Jidovi, Nemți și Slavi. În partea apusană sînt încungiurați de Nemți, cari petrund pînă în inimă țerei și în legătura în care se află cu Nemții Stiriani și Austriaci se rașimă de colosul nemțesc. În partea nordică sînt încungiurați de Nemți, de Slovaci și de Ruteni și în partea de meadă și de Jugo-slavi cari sînt învecinați cu Jugo-slavii peninsulei balcanice. În sfîrșit la resărit sînt încungiurați de Români. Acesta sînt o masă mare între Tisa și Carpați, care cu toate că e împetritată de Maghiari, Sasi și Jidovi au favorurile că țin poarta resăriteană a statului în mîinile lor, că forțarea naturală din resărit, Transilvania, este locuită în mare majoritate de dênși și sînt așa dicend în nemijlocita legătură cu milioanele de Români dintre Dunăre, Marea-neagră și Dnistrul.

Momentele aceste geografice și etnografice sînt de o importanță considerabilă politică. Ele demandă politicilor Maghiari, ca prin dragoste se țină naționalitățile legate de statul unguresc. Ele pretind ca lucrurile în statul unguresc se fie astfel în tocmită în cât fie care să și găsească mulțămirea și posibilitatea dezvoltării aici și nu în altă parte. În deosebi Românilor ar trebui să le fie cât de prevenitori, pentru că în viitorul împreună cu acestia să se poată lupta în contra undelor panslavice și germane, care, mai curînd s'au mai târziu, vor căuta să se ciocnească pe contul lor și al nostru.

știga deindată simpatia. El era totdeauna vesel și bine dispus. Nouri nu se grămădeau pe fruntea sa și rare ori s'ar fi întemplat ca să refuze o petrecere la care cunoscuți de ai săi îl imbiau. De aceea prietiniile se erau numeroși, și dacă împregiurările nu l'ar fi împins în mișcarea politică, el poate că nici ar fi avut vre un dușman pe lume; scrierile sale ar fi fost mai numeroase și natura sa s'ar fi împotivit mai mult la boala de pept de care suferia. Amicii sei din Societatea literară „Junimea” și în special scriitorul acestor rînduri vor gîndi totdeauna cu plăcere la discuțiunile interesante ce se făceau în Societate, când Conta își cețea manuscrisele sale și la oarele plăcute petrecute împreună ani îndelungați. Ei vor a vea pururea în memorie chipul blînd al simpatiei lor prieten a cărui inimă era așa de bună, a cărui inteligență era așa de vie și care a fost ridicat așa de timpuriu din mijlocul lor.

„Conv. lit.” Iacob Negruzzi.

Sinodul arhiepiscopescan.

Ședința X (15 Aprile.)

(Urmare.)

Dep. Comșa: (la regulamentul.) Mi-se pare, că propunerea primită n'ar avê sens, dacă nu s'ar primi la protocol și considerările din cari s'a făcut propunerea aceea. Să se ia la protocol propunerea dimpreună cu considerările din cari s'a făcut. Se primesce.

La ordinea zilei se pune referada comisiei organizatoare.

Cu privire la întregirea parohiei vacante din Lancrăm, în care după ce s'a efectuit actul de alegere cei nemulțămîți cu alegerea au luat recurs la consistoriul metropolitan, comisiunea propune: Consistoriul arhiepiscopescan să însăreinează cu ducerea în deplinire a întregirii începute, fiindcă cauza aceasta e pur administrativă, astfel neapelabilă. Recursul se nu se ia deocamdată în considerare pînă nu va aduce congresul normative în privința apelațiunilor.

Dep. Cosma: Fiindcă numai congresului îi compete interpretarea statutului organic și prin urmare și decidera de e apelabilă ori nu cauza de sub discuțiune se trecem la ordinea zilei lăsându-se cauza la organele competente.

Dep. Gheaja: Nici pînă acum nu s'au luat în considerare astfel de recursuri, se nu se ia nici cel de față ne fiind un normativ special în privința aceasta. Să se ducă în deplinire întregirea parohiei din Lancrăm.

Dep. Dr. Borcia primesce propunerea comisiei. Atrage atențiunea sinodului asupra unui conclud congresual, în care se dice: că în casuri de acestea să se observe usul de pînă acum. Să se predă deci actul din partea Arhiepiscopului Consistoriului spre hotărîre competentă.

Dep. Cosma: Lucrul acesta a venit în sinod în urma unei interpelațiuni făcute de dep. T. Gheaja, astfel nu pe calea sa. Sinodul nu poate întra deci în meritul acestei cauze; își susține propunerea.

Se primesce la votare propunerea comisiei.

Dep. Cosma, I. Bologa și E. Macelariu însinuă vot separat.

Urmează la ordinea zilei referada comisiei scolare.

O hîrtie ministerială cere a se introduce limba maghiară și în cursul clerical dela seminariul nostru Andreian. Vederile consistoriului nostru în acest punct sînt: introducerea limbei maghiare e de o parte superfluă de oare ce cei mai mulți elevi știu limba aceasta, făcându-și studiile la gimnasil unguresci, de altă parte e imposibilă ne avînd timpul fisic ce se recere spre a fi propusă.

Să primesc vederile consistoriului pe lîngă adausul făcut de d. dep. N. Popea: de a se purcede în punctul acesta în uniformitate cu eparchiile surori.

În ceea ce privește cestiunea înființării unui fond de pensii pentru învățatori proiectată și pusă în lucrare de consistoriul nostru, însă alterată prin o hîrtie ministerială, în urma căreia-a ministeriul de culte a pus în lucrare înființarea de astfel de fonduri și pentru învățatorii din scoalele populare confesionale, comisiunea propune: Să se sisteze dispozițiunile în punctul acesta deocamdată, pînă se va vedea ce conclud va aduce congresul în cestiunea aceasta. Se primesce propunerea comisiei.

Comisiunea organizatoare prin raportorul seu, dep. Dr. I. Borcia prezintă un supliment la regulamentul pentru afacerile interne (v. prot. sinod. din 1878 lit. f, p. 127.) elaborat de dep. P. Nemeș. Din considerațiuni că fiind toate afacerile ar-

chidiecei concentrate în persoana arhiepiscopului ca presidiu acesta are atîta de lucru, încât ar fi numai o ușurare pentru dênșul dacă s'ar defige și norma precis raportul între presidiul natural și vicariu. Prin aceea că în anumite casuri, fiind împedecat presidiul, ar convoca și conduce vicariul ședințele consistoriului plenar s'ar ușura de o parte sarcina presidiului de altă parte s'ar evita împregiurări prin cari sufer agendele bisericei noastre.

Presidiul: Alterarea drepturilor unui arhieru nu e admisibilă după canoane. În suplimentul prezentat se arată nisuința unei alterări. Dar e și superfluă o normare în privința aceasta; pe altă cale are se urmeze cât de curînd o regulare a afacerilor.

Dep. Borcia: Comisiunea nu vosesce nici de cum a altera drepturile arhiepiscopului, ea are de scop numai regularea, respective accelerarea afacerilor consistoriale.

Dep. Cosma: Nu consimte în fond cu propunerea comisiei.

Dep. Cosma: În faptă nu e diferință între usul de pînă acum și între propunerea făcută, fiind privedut, că la cas când e împedecat arhierul îl substitue vicariul. Consistoriul nu a arêtat necesitatea unei schimbări în felul acesta, propunerea e făcută de un membru estern fără să fi obvenit vre-un cas de necesitate. Nefiind deci necesitatea a se aduce dispozițiuni de felul acesta să se treacă preste propunerea aceasta cu atît mai vîrtos, căci ea învoalvă în sine o ingerință în oficiul arhierului.

Dep. Dr. Pușcariu: Fiecare doresce regularea raportului între Arhiepiscop și vicariu. E drept că sînt multe afacerile arhieriscopului, dar arhieriscopul scie numai pe cari le poate îndeplini și pe cari nu și tot dênșul e numai în stare se dică: acestea nu le pot efectui, să le efectuească deci vicariul. Spriginesc propunerea d. dep. Cosma.

Dep. P. Nemeș. A putut apăre, ce e drept, cam curios unora, cum eu din Brașov vin a face un regulament în privința aceasta. Nu e însă de mirare! Fie-cărui-a este ertat să se intereseze de afacerile noastre bisericesci. Eu interesându-me, am ajuns la unele convingeri, cari m'au necesitat la facerea unor pași. Dacă am făcut deci suplimentul prezentat, l'am făcut numai din interesul binelui comun nu însă cu scop: de a detrage din dreptul arhieriscopului. Mă bucur așînd, că pregătirea unui regulament referitoriu la regularea relațiilor dintre Arhieriscop și Vicariu, e aproape terminată. Aprețiez și declarațiile Escelenției sale. Cu toate acestea nu aflu nici un motiv, care m'ar potè îndemna să me abat dela principiile depuse în suplimentul prezentat.

Dep. D. Comșa: Motivele din cari a purces d. dep. Cosma sînt în contra unei declarațiuni a Escelenției Sale, luată la protocolul din anul trecut. Să se declare Escelenția Sa: dacă sau regulat afacerile noastre conform promisiunii Sale date în anul trecut. Dacă se va constata din declararea sa și a d. Vicariu, că s'au urmat în tocmai declarațiunei enunțiate de Înaltul Presidiu în sesiunea sinodală din anul trecut, atunci sum și eu pentru luarea obiectului acestuia-a dela ordinea zilei, altcum nu.

Presidiul: E un lucru greu regularea referințelor noastre. Pracsă și experiența sînt normative în privința aceasta. Din motivele acestea nu s'a putut încă duce în deplinire și termina regularea dorită.

Dep. N. Popea dă deslușiri despre starea lucrului referitoriu la stadiul, în care se află afacerea aceasta. Încredințarea cu administrarea afacerilor i-a urmat, ce e drept, nu însă în toată forma prin un decret, pre-

cum ar fi dorit. Prin urmare nici nu a putut lua responsabilitatea asupra-și.

Dep. Demian propune: Sinodul, luând spre cunoștință declarațiile date de Înalțul Presidiu, trece preste acest supliment la ordinea zilei.

Dep. Dr. Pop e de părere, că luându-se la protocol declarațiunea presidiului să i se recomande acestuia spre observare la regularea referințelor suplimentul prezentat.

Dep. R. Pațiu recomanda o reformă radicală a necului referințelor ordinari față cu presidiul.

Dep. A. Olariu spriginesce propunerea dep. Dr. Pușcariu și a dep. Cosma: de a se trece la ordinea zilei.

Dep. D. Manole: Și aceasta e o cestiune delicată. Nime nu va pute face imputare d. dep. P. Nemeș, că nu ar fi făcut suplimentul numai din îndemnul: de a vedea odată regulate afacerile noastre. Nu a fost sinod, care să nu fi recunoscut necesitatea a se face ceva și care se nu fi constatat, că nu merg toate roțile așa precum ar trebui se meargă. Chiar și în sesiunea de față ne-a venit înainte acte mance; nu scim încătrău să ne întoarcem spre a pute afla deslușirile de lipsă. Toate mancețile să impună Consistoriului, și aici fiind subînțeleș presidiul, toate se descarcă asupra presidiului. Toate organele sunt responsabile, în sfera lor și supuse sinodului. Escelența Sa a venit deci pe nedreptul a crede, că s'ar intenționa a lovi în susceptibilitatea Escelenței Sale. Îmi țin de datorință al roga pe Escelența Sa, ca precum noi ținem cont de drepturile așa și densusul să țină cont de drepturile noastre. Să reguleze Escelența Sa lucrurile astfel ca să nu ne mai dea atâta de lucru cestiunea aceasta. Spre acest scop propun următoarele: Având în vedere declarațiunea Escelenței Sale din anul trecut, și auzind că Escelența Sa s'a apucat de lucru în direcțiunea regulării dorite, să se ia dela ordinea zilei suplimentul prezentat.

Dep. Dr. I. Borcia susține că nici unul din motivele aduse nu îndreptățește pre sinod a lua propunerea dep. P. Nemeș dela ordinea zilei. Că propunerea ar fi făcută spre a prescurta drepturile presidiului ordinari și numai o închipuire. De altă parte chiar presidiul a recunoscut necesitatea unei regulări. Spriginesce propunerea dep. P. Nemeș.

Punându-se cestiunea la vot, se primesce propunerea deput. D. Manole.

Cu acestea să încheie ședința a 10-a anunțându-se cea procsimă pe după ameași la 5 oare.

Ședința XI (15 Aprilie d. a.)

După verificarea protocolului ședinței din ziua premergătoare se pune la ordinea zilei referada comisiunii bisericesci.

În una din ședințele premergătoare s'a fost predat comisiunii acesteia spre studiere o propunere a deputatului D. Comșa pentru statorirea unor norme referitoare la calificățiunea, ce va avè a se cere dela candidații la posturile de protopresbiteri devenite în vacanță. Comisiunea bisericească prezentează în legătură cu propunerea aceasta un regulativ referitoriu la întregirea protopresbiteratelor. În urma unei debateri speciale, care singură fu obiectul acestei ședințe, să primă regulativul prezentat: având a se observa normele statorite la întregirea protopresbiteratelor efectuindă. *)

*) Din lipsa de spațiu sîntem nevoiți să amânăm publicarea regulativului. R.

Ședința XII (16 Aprilie.)

La ordinea zilei să pune restaurarea senatelor, școlariu și epitropesc, pe perioada următoare de 3 ani.

În senatul școlariu se aleg dnii: Protopresbiterul Gall, Protopr. Papiu și prof. sem. S. Popescu din cler; dintre mireni: Dr. N. Maier, Dr. N. Pop, Stef. Iosif, I. Bechniț, E. Macelariu și A. Trombițaș.

Dr. D. P. Barcianu propune: să se facă o stabilitate în privința postului de referinte școlar prin sistemizarea unui post de secretariu permanent pe lângă senatul școlariu. Îndreptățirea la un astfel de pas e provădută și în statutul oganic și e recomandată și de însemnătatea agendelor împreunate cu postul de referinte. Eparchiile surori încă au făcut provisiune în direcțiunea aceasta.

Presidiul: Fiindcă s'a primit, înainte de a purcede la alegerea senatului școlar, a se observa o ordine oare care în privința alegerilor și s'a statorit că după ce se va fi întregit acest senat, să se aleagă din sinul lui după usul de până acum referintele, propunerea de față nu se poate lua în considerare.

Dep. E. Brote: Propunerea tractează numai despre o modalitate până acum ne usitată la noi și ca atare are îndreptățire a fi pusă la ordinea zilei.

Să trece peste propunere, alegându-se de referinte școlar fostul referinte A. Trombițaș.

În senatul epitropesc se aleg: din cler: Protopr. I. Barac, pâr. Henteș și prof. sem. D. Cunțan; dintre mireni: C. Stezar, E. Brote, Dr. I. Nemeș, I. de Preda Dr. N. Olariu și maj. Stanislau.

Urmează la ordinea zilei raportul comisiunii organizatoare asupra reclamărilor comunelor mărginașe, care se cer a fi strămutate dela un protopresbiterat la altul.

După ce raportorul Nic. Cristea a espus categoriile în care comisiunea a împărțit comunele bis. reclamante, sinodul a decis a se aduna toate reclamările de felul acesta și a se decide asupra lor în sesiunea viitoare.

La ordinea zilei urmează raportul comisiunii budgetare.

Propunerea deput. Zacharie, acum a comisiunii budgetare, pentru urcarea diurnelor membrilor sinodali esterni la 5 fl. pe zi nu se primesce.

Facerea budgetului casei să concorde biroului ear' autentificarea protocoalelor sinodale neverificate unei comisiuni constatatoare din membrii sinodali din loc, cari vor avè a se întruni în 17 Aprilie d. a. la 4 oare în reședința arhiepiscopicească.

Presidiul: Am ajuns la încheierea agendelor sinodale. Constat cu plăcere, că Dvoastră a-ți desvoltat deosebită interesare față de afacerile noastre bisericesci și a-ți dovedit, un tact, care face onoare acestui sinod.

Și până la revedere. Vă mulțămesc de zelul arătat și cu aceasta dechiar sesiunea sinodală de față de încheată.

Dep. D. Manole: Cred că me fac interpretele sinodului când mulțămesc Escelenței Sale pentru tactul cu care a condus aceasta sesiune și când îl asigur, că întreg sinodul e condus numai de onoarea și demnitatea bisericeii. Să trăească Escelența Sa!

Revista politică.

Sibiul, în 12 Mai.

Debaterile în casa deputaților Ungariei asupra creditului de pacificațiune scot la iveală lucruri interesante. Și noi Români ne-am avut partea. Să nu creadă cine-va că dintre deputații români, cari s'au străcutat în reprezentanța țerei, vre-unul ar fi luat cuvântul pentru a lumina ce-

stiunea din vre un punct de vedere înrudit cu vederile politice ale Românilor. Nu, aceasta încă n'am cetit că s'ar fi întemplit, dar poate că mai poate să se întemple.

Partea ce ni s'a venit și nouă din aceste debateri este de o natură indirectă, ca Pilat în credeu. Dep. Ivanka a creat din nou imperiul daco-român, nu deadreptul și numai pentru „trebuințele“ Românilor, ci pentru Sasi și adecă, pentru ca Sasi, concedându-le Români cantoanele lor, se poată primi rolul Nemților din Rusia, duși de dinastia Holstein-Gottorp, pentru organizarea absolutismului nemțesc asupra Moscoviților.

Respondend dep. Sibiului Dr. Wolff lui Ivanka, exprimă temerea, că politica guvernului actual poate să dea nascere împărăției daco-române, care va înghiți Transilvania, pre Sasi și considerabilă parte din rasa maghiară. „Sasi, țice oratorul, nu se pot maghiarisa, dar ori și care încercare de ai slăbi va avè rezultatul că vor fi mai curând romanizați. De patrușprezece ani politica aceasta slăbește neîncetat pe Sasi cari de secolu au fost sentinelele pasurilor sudu-ci ai Transilvaniei ad retinendam coronam (contrațiceri șgomotoase în partea stângă) și le au apărut, ca și bravii Secui fruntăriele ostice.

Altă istorie. Dep. Onody istorisește că la 1 Aprilie în anul acesta la Tisza-Eszlar în sinagoga Jidovilor ortodocși de acolo, hahanul a junghiat o creștină de 14 ani ca se'i întrebunțeze sângele la coacerea azimelor... și că afacerea ar fi acum la tribunalul din Nyiregyháza. În ziua următoare dep. Istoczy a interpelat pe ministrul president în afacerea aceasta. Ce nici cu gândul n'am gândit, auzim din parlamentul Ungariei. Atât ministrul de interne cât și ministrul de justiție au promis că vor lua măsuri ca, dacă faptul se va fi întemplit, culpabilii să nu scape de pedeapsă meritată.

Contele Beust, ambasadorul austro-ung. la Paris, e pensionat. Următorul său este contele Wimpffen.

Rescoala din Erțegovina și Crivoscia încă tot nu s'a potolit de tot. Din când în când câte o bandă de resculați de câte 25, 50, și 100 de oameni nelinisește trupele noastre.

Dela Serrajevo se telegrafează că recufarea a decurs acolo în ordine esemplară.

Camera României a votat Mercuri cu 60 contra 5 voturi legea prin care se imputernicesc guvernul la licuidarea societății drumurilor de fer și la strămutarea residenței aceleia la București.

Comisiunea dunăreană dela Galați a dat de pedeci. Barrère nu și-a prezentat proiectul până la 23 l. c. Causele, se țice, că sînt formale. Este de însemnat că presa franceză a început a fi mai cu atențiune față cu afacerea cuprinsă în proiect de cum era mai înainte.

Cestiunea Dunărei.

Debaterile din Cameră dela 1 Mai.

(Urmare.)

În ce se atinge însă de compunerea comisiunii și de elementele ei constitutive noi ne-am întrebat ce ar trebui să facem dacă Europa, pentru considerațiunii de dreptate și de o ordine superioară, pentru a ajunge să steargă odată și această cestiune din catalogul cestiunilor, încă pendenți și neresolvate ale tratatului dela Berlin, dacă Europa, țice, ar primi punctul nostru de vedere și ar consimți să reducă comisiunea la rolul și la atribuțiunile unei simple autorități de supraveghiere, ar trebui să persistăm și atunci în refuzul nostru, și să țicem: non possumus?

D. G. Vernescu. Cum se fie?

D. ministru de externe. Eu pun cestiunea, și vă rog să mi se răspundă într'un

mod categoric pentru ca să scim și noi ce avem să facem, căci încă odată s'a scurtaț funia la stejar și trebuie să luăm o hotărîre.

Dlor, înțelegeți d-voastră bine că atunci, când noua comisiune de instituit între Galați și Porțile fer, ar fi desbrăcată de toate acele puteri și prerogative cari fac dintr'nsa o autoritate esecutivă și care constituie o stirbitură la drepturile noastre teritoriale...

D. Al. Lahovari. Nu ar mai avea ce să facă atunci!

D. ministru de externe. Mă iertați; vă grăbiți când țiceți că n'ar mai avea ce să facă. Voiu răspunde eu la aceasta. Pentru acum întreb: când s'ar desbrăca comisia de aceste puteri excepționale, cestiunea compunerii ei, a elementelor ei constitutive și a modului funcționării ei, n'ar perde ea mult din importanța ei pentru noi? Dacă prin ipotesă poliția fluvială și esecutarea regulamentelor, le-am ezercita noi prin agenți numiți de noi, n'am putea fi mult mai puțin îngrijați în ce să atinge de compunerea comisiiei?

De sigur că chiar redusă la rolul de supraveghiere tot nu înțelegem ca comisia să aibă alt caracter decât acela al unei delegațiuni a comisiiei europene, dar în cazul acesta ce interes ar mai avea pentru noi modul alcătuirii acestei comisiuni, și ce inconveniente ar mai presenta prezența în sinul acelei comisiuni a elementelor neriverane.

În ideea noastră însă elementele neriverane nu pot și nu trebuie să participe altfel la lucrările comisiunii, decât cu titlu de delegațiune din partea comisiunii europene, ear nu jure proprio, în puterea vre unui care le-ar fi propriu, precum era în comisia micștă.

Ei bine, în aceste condițiuni, ce inconveniente ar mai presenta instituirea unei nouă comisiuni dacă toamai Puterile ar stărui să mai creeze o nouă comisiune și ar primi punctul nostru de vedere?

D. M. Cogălniceanu. Primiți comisiunea permanentă?

D. ministru de externe. Cestiunea de permanență, sau că nu este o totul secundară, și nu vèd ce importanță atașați la acest cuvânt. Singurul lucru la care înțeleg să țineți este ca Statele neriverane să fie reprezentate altfel în comisiune, decât ca delegațiune din partea Europei, și sub acest raport proiectul dlui Barrère mi se pare inacceptabil, căci admite pe Austro-Ungaria în comisiune și prin delegațiune (când i va veni rëndul alfabetic) și în puterea unui drept propriu, ceea ce i constituie o poziție privilegiată și i procură de fapt duplu vot.

În ideea noastră Austria participă la comisiune, dar în același mod și sub același titlu ca și toate celelalte State din comisia europeană.

Dlor, am auzit exprimându-se ideea că comisiunea de supraveghiere să fie compusă de membrii delegați din sinul comisiunii europene, ear riveranii să nu fie reprezentați, căci cum au să se supravegheze riveranii pe ei înșiși? Nu sciu dacă această combinațiune ar fi o garanție mai mult pentru interesele cari nouă ne țin la inimă. Dar eu cred că dacă e vorba de a se înființa o comisiune de supraveghiere modul cel mai practic spre a satisface toate interesele, ar fi, că pe lângă delegații Statelor riverane, să se alature și doi delegați din sinul comisiunii europene pe ordinea alfabetică sau altfel, și comisiunii astfel constituite ar putea să i se dea dreptul de a numi inspectorul, de a propune lucrările de făcut în interesul desvoltării navigațiunii și ameliorării navigabilității rîului, și a o cunoaște ca instanță de apel de toate litigiurile isvorând din contravenirea la regulamente.

Astfel comisiunea ar veghia la stricta observațiune a regulamentelor, a da instrucțiunile cuvenite diferiților agenți ai poliții fluviale, ar stringe toate elementele și științele necesare, pentru a o pune în poziție să cunoască trebuințele și nevoile navigațiunii și să propue măsurile cuvenite pentru a le da satisfacțiune. În fine, în privința aceasta n'am avea nimic de inventat; n'am avea decât să luăm din regulamentele în vigoare pe alte fluvieri convenționale, atribuțiunile ce au comisile de asemenea natură.

În aceste condiții comisiunea încă ar fi o instituiune care pote să aducă mari ser-

viții intereselor navigațiunii pe această parte a fluviului; și nu înțeleg cum d. Lahovari a putut să afirme că desbrăcătă de puterile excepționale din ante-proiect, comisiunea de supraveghiere n'ar mai avea nimic de făcut.

D-lor, după ce m'am explicat în ce mod credem că se poate organiza supraveghierea, dacă nu s'ar admite ideea ca să se exercite printr'un simplu comisar numit de comisiunea europeană, viu direct la întrebarea ce ne adresa onor. d. Vernescu, în privința liniei de conduită ce ne propunem să păstrăm în noua faza a cestiunii.

D-sa ne întreabă: ce vom face cu propunerea franceză? Vom respinge-o pur și simplu, vom accepta-o cum este, sau vom primi-o ca basă de negociări, mărginindune a propune numai amendamente la densa? Cât pentru d. Vernescu, singura linie de conduită, care ar fi conformă cu drepturile și interesele țării, ar fi respingerea propunerii pur și simplu, și refuzul de a sta la vorbă sau a intra în desbaterea ei.

Voci. Așa, foarte bine.

D. ministru de externe. Este lesne de a dice foarte bine, însă cestiunea se tratează de doi ani și mai bine, și neconținut în timpul acesta ni s'a adresat imputări, că ne ținem numai pe terenul negațiunilor și de idei generale, de formule generale, dar că nu venim cu nici o propunere practică, că n'arătăm prin formule practice ce fel înțelegem să facem a funcționa dreptul de supraveghiere. Să ne dea voe aceia cari diceau adinerea: „prea bine,” să le pun această simplă întrebare: cred ei că este bine că mai este posibil astăzi când sântem puși în mod oficial en demeure de a ne roști și a spune ce voim, ați când cestiunea vine pentru a patra oară înaintea comisiunii europene, este oare dabaciu și bine, ca să ne prezentăm carăși cu negațiuni și cu principii generale, fără să propunem ceva pozitiv în locul articolelor din proiect, care nu ne plac și nu le primim?

Nu ne am espune cu această procedere a ni se dice că ideile noastre sânt așa de puțin aplicabile, încât nu le putem traduce în dispoziții de regulament, sau că nu scim bine ce voim?

Onor. d. Vernescu însă se teme că îndată ce vom primi a face amendamente la propunerea franceză, cu aceasta vom compromite tot, căci atunci avem să ajungem pe nesimțite tot la comisia mixtă, vom ave sub o altă formă tot comisiunea mixtă.

D-lor, să ne înțelegem bine. De comisiune mixtă nu mai poate fi vorba, îndată ce prin modificările ce s'ar introduce în părțile esențiale ale proiectului, atribuțiile și puterile comisiunii micste vor fi înlăturate și va veni altceva în loc.

Eu, precum am dis'o și altă dată, nu țin atât la eticheta lucrului, cât la lucru chiar, și dacă eticheta aceasta a devenit odioara și este o speriaătoare atât de mare încât ar fi destul s'o aplice cineva asupra unui lucru chiar bun, pentru ca acel lucru să devie neacceptabil. Ei bine, putem să modificăm eticheta; și în loc de comisie micstă s'o numim comisie de supraveghiere.

Onor. d. Vernescu, în partea finală a discursului său, a arătat care sânt cuvintele pentru care d-sa cere să se respingă pur și simplu propunerea Francei. Astfel, dicea că prin compunerea ei se asigură carăși o situațiune preponderantă și privilegiată unuia din Statele ce compun comisiunea europeană; ne-a uretat că această comisiune, după modelul din ante-proiect, este armată cu toate puterile și prerogativele, cari cu drept cuvânt pe noi ne îngrigesc. Pentru că, în fine, prevede cazul că comisiunea s'ar putea modifica în urmă în compunerea, constituțiunea, și puterile ei, prin decisiuni ulterioare ce s'ar lua cu simplă majoritate.

Eată, d-lor, atâtea dispozițiuni rele, care îngrijesc și care nu garantează drepturile noastre nu răspund la aseptările noastre. Sânt de acord cu d. Vernescu; dar ce imposibilitate vedeți d-voastră ca aceste dispozițiuni să se modifice și să se înlocuească prin altele pe cale de amendamente? Totul se reduce la o cestiune de metodă și de procedură. În fond ajungem la același rezultat.

Încă o dată, nu înțeleg ce este această teamă de a ajunge la îmbunătățirea acestei propuneri pe cale de amendamente și ce vă face a crede că îndată ce s'ar propune amendamente, prin această chiar s'ar primi propunerea, cum este cu toate dispozițiile rele și vătămătoare ce ea conține? Recunosc și eu, d-lor, că mai toate dispozițiunile din această propunere sânt în contradicere cu bazele programului nostru. Cred însă că ele se pot foarte bine modifica și ameliora, numai amendamentele noastre să se primească. Dic dar încă o dată, că nu este la mijloc de cât o cestiune de metodă și de procedură, care ne desparte și nimic mai mult. În fond sântem de acord.

Singura deosebire este, că d-voastră diceți: respingerea pură și simplă, fără să veniți cu alte propuneri sau dispozițiuni în loc, pe când eu cred, că trebuie să ne prezentăm c'un contra-proiect în care să înlăturăm toate dispozițiunile rele și vătămătoare; dar să organizăm, supra-veghierea și executarea pe bazele noastre, dar prin dispozițiuni practice.

Într'un mod sau în altul, rezultatul este tot același; însă ceea-ce mi se pare că neapărat trebuie să facem, este de a pune un lucru pozitiv în locul altuia, și de a arăta că ideile noastre asupra materiei sânt susțesibile dea se traduce în formule practice, căci altfel am da o probă de neputință și am da dreptul acelora, care ne impută că ne ținem numai de generalități, să ne condamnă mai dinainte.

D-lor, cum am avut onoare s'o dice la început, noi până acum încă n'am dat instrucțiuni definitive delegatului nostru în privința acestui proiect. Luni însă sânt informat că cestiunea vine la ordinea zilei și până atunci trebuie să dăm acele instrucțiuni.

Prin urmare, mai mult de cât ori când simțim trebuința ca d-voastră să ve roștiți, dacă înțelegem să ne mai ținem pe terenul pe care până astăzi am stat și pe care am apărât drepturile țerei, sau dacă voii să schimbăți și să părașiți acel teren.

Când ne veți spune aceasta, vom vedea și noi ce este de făcut. Dacă nu ne va conveni, dacă vom crede în interesul țerei să adoptăm noul mod de vederi al Corpurilor legiuitoare, atunci nu vă vom urma pe acel drum și ne vom face datoria lăsând locul altora.

Ceea ce voi adauge terminând, este că lucru, grăbesce și că trebuie să luăm o decisiune c'un minut mai curând.

Tot odată sânt dator să declar în Camera, cum am avut onoare s'o fac și în Senat, că toate puterile semnate ale tratatului dela Berlin au aderat deja, fără rezerve și fără restricțiuni, la propunerea franceză. Mai adaug totdeodată că decisiunea noastră este cu deosevșire liberă și că nu sântem de loc angagiați în cestiune.

Că cestiunea pentru noi este cu deosevșire întreagă și sântem liberi să ne rostim cum vom vol. Însă înainte d'a ne roști într'un fel sau într'alt fel înainte de a lua o linie de conduită, trebuie să ne gândim matur, căci, încă odată, dela linia de conduită ce ne vom trage, dela decisiunea la care ne vom opri, poate să depindă în mare parte reușita sau compromiterea chiar a cestiunii și răspunderea va fi a noastră.

Varietăți.

* Majestatea Sa s'au îndurat prea grațios a denumi pe comitele suprem al Comitatului Brașovului, Julius Szentivanyi, de president al senatului dela tabla reg. judecătorească din Mureș-Oșorhei.

* Din M. Oșorhei ni se comunică că Escelența Sa dl metropolit Miron Romanul sosind acolo în 12/24 Maiu la 7 1/2 oare dimineața a fost întâmpinat sârbătorește la gară din partea preoțimeii noastre tractuali, a inteligenței române și a capilor municipiului orășenesc. Vorbiri de bineventare au rostit din partea preoțimeii de Ioan Ioanovici, paroch în Corunca, din partea municipiului orășenesc primariul orașului Samuil Ko-

vacs, ear din partea inteligenței române protopresbiterul gr. cat. Vasiliu Hossu. Escelența Sa a mulțamit tuturor în cuvinte călduroase. Plecă apoi cu suita sa în oraș, unde luă un dejun la dl asesor de tabla regiă Servian P. Barcianu. Pela 10 oare Escelența Sa și continuă călătoria sa către S.-Reghin.

* (Postal.) Sânt vacante două posturi de magistru postal cari se pot ocupa pe lângă încheierea unui contract și depunerea unei cațiuni în bani gata de 100 fl., în următoarele comune din Comitatul Szolnok-Doboca:

a) Unguraș, b) Cuciuata, c) Spelmețeu, d) Măghiărușul Șieului.

Posturile de magistru postal în Unguraș, Cuciuata și Spelmețeu sânt dotate cu 120 fl. salar anual, 40 fl. paușale de cancelarie și 300 paușale de transport; postul din Măghiărușul Șieului e dotat cu 140 fl. salar anual și 40 paușale de cancelarie.

Concurenții au a să presenta în decurs de 3 săptămâni la direcțiunea postală reg. ungurească din Sibiu.

Posta din urmă.

Din o telegramă dela Ragusa la „N. fr. Pr.” s'ar vedea că în Crivoscia rescoala ar fi terminată. În 20, 21 spre 22 au trecut cete mari de insurgenți pe teritoriul muntene-grean, unde după oare care opoziție au fost desarmate și apoi internate.

În comisiunea instrucțiunii dela dieta Ungariei a prezentat raportorul Kovács un proiect de raport asupra proiectului privitor la scoalele secundare în care propune delăturarea proiectului de lege. La stăruința ministrului Tréfort nu s'a primit propunerea lui Kovács. Proiectul va veni la toamnă înaintea dietei.

Bursa de Viena și Pesta

Din 25 Maiu n. 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	119.75	119.60
Renta de aur ung. de 4%	88.85	88.85
Renta ung. de hârtie	86.50	86.55
Împrumutul drumurilor de fer ung.	134.—	134.25
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	91.40	91.25
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	111.—	111.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient ung.	95.75	95.75
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	98.20	98.25
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	97.50	97.50
Obligațiuni urbariale temeșane	97.75	98.—
Obligațiuni urb. temeș. en clausulă de sorțire	97.50	97.50
Obligațiuni urbariale transilvane	98.—	98.—
Obligațiuni urbariale croato-slavo-nice	99.—	—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decimeii de vin	—	97.—
Sorți unguresci cu premii	117.75	118.25
Sorți de regularea Tisei	109.40	109.50
Datorie de stat austriacă în hârtie	76.30	76.40
Datorie de stat austr. în argint	77.05	77.—
Renta de stat austriacă	94.1)	94.40
Sorți de stat dela 1860	130.30	131.—
Acțiuni de bancă austro-ung.	825.—	828.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	335.50	335.50
Acțiuni de credit austr.	341.60	341.3)
London (pe polița de trei luni)	11 985	119.90
Scrisuri fonciari ale institutului „Albina”	—	99.30
Argint	—	—
Galbin	5.65	5.53
Na oleon.	9.50 1/2	9.51
100 marce nemțesci	58.60	58.60

Nr. 85.

[82] 2-3

EDICT.

Ioan Țifrea de religiunea gr. or. din Slimnic, comitatul Sibiuului, carele de trei ani au părăsit cu necredință pre legitima lui soția Ana nasc. Enciu, tot de acolo, se citează prin aceasta, ca în termen de șese luni dela prima publicare a acestui edict să se înfățișeze la subsemnatul scaun protopresbiteral ca for matrimonial de prima instanță, căci la din contră și în absența dânsului se va decide procesul intentat contra-i de către soția sa.

Sibiu, 29 Aprile 1882.

Scaunul ppresbiteral gr. or. al tractului Sibiuului, ca for matrimonial de prima instanță.

Nr. 120 1882.

[78] 3-3

EDICT.

Bucur Hanciu de religiunea gr. orientală din Săliște, comitatul Sibiuului, carele de mai mulți ani au părăsit cu necredință pre legiuita s'a soția Paraschiva nasc. Oprea Herța, tot de acolo, fără a se sci ubicațiunea lui, se citează prin aceasta, ca în termen de trei luni, dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze la subsemnatul scaun protopresbiteral ca for matrimonial de I-a instanță, căci la din contră și în absența lui se va pertracta și decide procesul divorțial intentat asupra-i de soția sa.

Sibiu, 4 Maiu 1882.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al tractului Săliștei, ca for matrimonial de I a instanță.

[86]

1-3

Numai odată

se ofere o ocaziune așa de favorabilă de a procura un orologiu excelent cu jumătate preț.

Desfacere grandioasă.

Raporturile politice, care s'au ivit în întreg continentul Europei, n'au lăsat neatinșă și Elveția. Consecența a fost emigrarea lucrătorilor în masse, care a periclitat esistența fabricilor. Și fabrica reprezentată de noi, care e cea dintai și cea mai însemnată fabrică de oroloage, a închis de o cam dată fabrica sa, încredințându-ne pe noi cu vânzarea fabricatelor sale. Aceste așa numitele oroloage de-buzunariu-Washington sânt cele mai bune de pe lume, sânt foarte elegant gravurate și înfrumșețate și lucrute după sistem american.

Toate oroloagele sânt repassate (esaminate) pe secundă și garantăm pentru fie-care 5 ani Ca dovadă a garanției sigure și a solidității celei mai severe, ne obligăm prin aceasta în public, că sântem gata a reprimi și schimba fie-care orologiu, ce nu convine.

1000 remontoire de buzunariu fără cheie de întors la toartă, cu mantelă de cristal, regulate cu acuratețe extra-ordinară pe secundă; afară de aceasta aurite prin electro-galvanism nou, dimpreună cu lanț și medalion etc., prețul de mai nainte fl. 25, acum numai fl. 10.20 de unul.

1000 ancore esemplare de lucș din argint, pe 15 rubinuri cu cadranuri în email, arătător de secunde, sticlă lată de cristal, mai nainte cu fl. 21, acum numai fl. 12.25 de unul, toate repassate pe secundă.

1000 oroloage-cilindre înfrumșețate în capsulă de nickel argint, cu sticlă lată de cristal pe 8 rubinuri foarte fin repassate, dimpreună cu lanț medalion și cutie de catifea, mai nainte fl. 15; acum numai fl. 5.60 unul.

1000 oroloage ancore de argint veritabil de 13 loți, probat de oficiul monetariu c. r. pe 18 rubinuri, afară de aceasta aurite prin electricitate, foarte fin regulate. Oroloagele au costat mai nainte fl. 27 acum numai fl. 14.40 unul.

1000 oroloage remontoire-Washington de buzunariu din argint greu și veritabil de 13 loți probat la oficiul c. r. de punciare, pe lângă garanție severă repassate pe secundă, cu mecanism de nickel așa încât oroloagele aceste n'au nici când lipsă de reparatură. Oroloagele aceste au costat mai nainte fl. 40 și astăzi se capătă cu prețul fabulos de ețin numai cu fl. 20. Afară de aceasta lângă fie-care orologiu se dă grătit un lanț, medalion și cutie de catifea

1000 oroloage pentru doamne de aur veritabil cu 10 rubinuri, mai nainte cu fl. 40, acum cu fl. 20.

1000 oroloage remontoire de aur veritabil pentru domni sau doamne, mai nainte cu fl. 100 acum fl. 40.

650 oroloage de părete cu încuadratură de email cel mai fin și cu mecanism de sunat, mai nainte cu fl. 6 acum cu fl. 3.75 unul repassat.

650 oroloage desteptătoare cu aparat de larmă, foarte fin regulate, aplicabile și ca oroloage pe masa de scris, mai nainte fl. 12 acum numai fl. 4.30.

650 pendule cu lucru foarte fin de sculptură în căsuții înalte gotice de lemn, de întors în fie-care a optă și regulate fin pe secundă, foarte frumoase și imponente; de oare-ce un astfelu de orologiu și în 20 de ani mai are preț îndoișese nu lipsescă astfelu de orologiu din nici o familie, mai cu samă pentru că astfelu de piesă de cabinet este decor în fie-care locuință. Oroloagele aceste costau mai nainte fl. 35, acum numai fabulosul preț excepțional de ețin de fl. 15.75 unul.

Comandând cine-va orologiu pendule are să adauge și o arvună.

Adresa:

Desfacere de oroloage

a

Fabriciei de oroloage Fromm.

Viena Rothenthurnstrasse Nr. 9, Parterre.